

Nieuwsbrief

Datum: september 2018

Nummer: 3 - Jaargang 2

De zomervakantie is voorbij en het gewone leven herneemt zijn gang. Daarom Nieuwsbrief 3 over de bijeenkomst met Milja van Tielhof op 9 oktober, nieuwe artikelen op de site, de wet op de privacy en wat dat voor ons betekent, een Open Monument Special in Hillegom en meer.

1. Nieuwe artikelen in de Artikelenbank

De eerste week van september zijn weer twee nieuwe artikelen geplaatst op de artikelenbank. Beide zijn afkomstig van Alkadders, het kwartaalblad van de Stichting Oud Alkemade.

Jan Biemond schreef twee stukken over de geschiedenis van Kaageiland, vanaf de middeleeuwen tot nu. Het verhaal van dit kerkdorp, dat sinds enige jaren de status van beschermd dorpsgezicht heeft, valt natuurlijk niet te vertellen zonder regionale context. Het dorp ligt dan wel geïsoleerd, maar de ontwikkeling van Kaageiland is niet te begrijpen zonder die context. Dat geldt niet alleen de waterstaatkundige ontwikkeling van het gebied, van het ontstaan van de meren, via de demping van de Haarlemmermeer tot de opkomst van het watertoerisme. De Kagenars speelden ook zelf een rol in de regio. Zij visten in de wateren die sinds 1433 onder Leids gezag vielen. Maar zij werden – ook buiten Rijnland! – vooral bekend door hun activiteiten als binnenvaartschippers. Biemond beschrijft al deze ontwikkelingen, en daarnaast natuurlijk de meer lokale aspecten van de geschiedenis van dit dorp van boeren, vissers en schippers.

In 1954 bracht koningin Juliana een tweedaags werkbezoek aan dorpen in Rijnland en Leiden. *Alfred Bakker* beschrijft haar tocht langs de diverse plaatsen in Rijnland, en dan met name het bezoek aan Rijnsaterwoude, Leimuiden, Oude Wetering/ Alkemade en Woubrugge. Vooral de activiteiten rond en op de Braassem krijgen daarbij veel aandacht. Werd de tocht in eerste instantie per auto afgelegd, vanaf Oude Wetering ging het – hoe kan het anders –

www.rijnlandgeschiedenis.nl

Stichting Historische Publicaties Holland-Rijnland is een erkende culturele ANBI.

Volg ons op Facebook

Pagina 1 van 5

over het water. Via Koudekerk ging de koningin uiteindelijk naar Leiden. Een leuk verhaal, waarin we en passant het een en ander horen over het wel en wee van dit deel van Rijnland in die tijd.

2. Open Monumentenweekend 8 en 9 september

Hier en daar verschijnen de programma's voor het Open Monumentenweekend. Het thema van dit jaar is In Europa. In Oegstgeest zijn kasteel en landgoed Endegeest opengesteld. In het kasteel verbleef ooit de grote filosoof Descartes en dit ene weekend is de 'De Schaal van Oegstgeest' er te zien. In Koudekerk kunnen bezoekers zich op zaterdag 8 september

laten rondleiden door het interessante historische Koudekerk met start in het bekende café De Hoek. Er is nog net tijd genoeg om leuke, interessante, mooie activiteit op Rijnlandse Geschiedenis te plaatsen.

3. Een avond met Milja van Tielhof

Op 9 oktober 2018 volgt de tweede bijeenkomst van dit jaar georganiseerd door Rijnlandse Geschiedenis. Deze bijeenkomst zal plaatsvinden in de bibliotheek van Alphen aan den Rijn. *Milja van Tielhof*, senior onderzoeker verbonden aan het Huygens Instituut, verzorgt de lezing van die avond. De titel van de lezing luidt: 'Van overstroming naar inundatie. Het hoogheemraadschap van Rijnland in de zestiende eeuw'. Een korte introductie van *Milja van Tielhof* op haar lezing:

'Rijnland heeft nooit zo vaak onder water gestaan als in de zestiende eeuw. Het hoogheemraadschap beleefde de ene na de andere crisis. Er waren dijkdoorbraken, het afwateringssysteem liep vast en er was een militaire inundatie. Dit alles ging gepaard met bestuurlijke crises en conflicten: de schorsing en het ontslag van de heemraden, conflicten met de ambachten en de hoofdingelanden, het uiteenvallen van het bestuur in voor- en tegenstanders van de Opstand, een conflict met Leiden. Ondanks alle rampen en problemen groeide het waterschap juist in deze periode uit tot een volwassen bestuursorganisatie. De lezing gaat op deze veranderingen in en zal ook hier en daar laten zien hoe bijzonder de geschiedenis van Rijnland was (of juist niet) vergeleken met andere waterschappen.'

Het kan niet anders of deze avond wordt een bijzonder interessante. Uitnodigingsbrief met adres, tijd enz. volgt over twee weken.

4. Facebook

 Facebook is in zwaar weer terechtgekomen. Dat is niet voor niets. Aardig wat mensen trekken zich terug uit FB of schrijven zich niet meer in. Waar het de pagina's betreft is dit jammer. Een pagina is voor een non-profitorganisatie een prima gratis middel om mensen te bereiken. Onze eigen Facebookpagina groeit langzaam door; er zijn nu meer dan 160 mensen die onze pagina waarderen en volgen ([Facebook](#)). Onze formule is als volgt: het liefst publiceren we berichten over nieuwe artikelen op de site of over een actie of evenement van een aangesloten vereniging. Daarnaast vermelden we uit diverse andere bronnen wat de geschiedenis van heel Rijnland aangaat (Geschiedenis van Zuid-Holland, de Romeinse Limes, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, enz.).

We gebruiken vaak de informatie van Facebookpagina's van andere organisaties. Een idee voor de aangesloten groepen zonder Facebookpagina om er ook aan te beginnen?

5. Witte vlekken in de geschiedenis van Rijnland

Wat betreft het Witte Vlekkenplan (zie de Artikelenbank op de website) zijn we bezig met wat gesprekken over de mogelijkheden en problemen bij de invulling daarvan. Er zijn een aantal ideeën geopperd. Over één ervan kunnen we hier al iets vertellen, namelijk over kinderarbeid in de regio.

Een probleem bij dit onderwerp is dat er wat betreft steenfabrieken en pannbakkerijen wel wat (maar niet veel) schriftelijk bronnenmateriaal te vinden is, maar niet over de werkzaamheden die kinderen op boerderijen (landbouw, veeteelt) en tuinderijen uitvoerden. Eigenlijk zijn we hier aangewezen op jeugdherinneringen. Cor Smit, die in 2014 promoveerde op kinderarbeid in Leiden, merkte bij lezingen over dit onderwerp in Oegstgeest, Alkemade en Koudekerk, dat veel mensen daar nog heel wat over weten te vertellen. Hij wil daarom in 2019 een Rijnlands Oral History-project starten over dit thema. Wie daarin geïnteresseerd is, kan met hem contact opnemen via info@corsmithistoricus.nl.

6. AVG en auteursrecht

AVG

Op 25 mei is de nieuwe wet op de privacy in werking getreden. Geen Nederlandse, maar een Europese regel die tot doel heeft de individuele burger te beschermen tegen al te inhalige 'data-jagers'. Ook stichtingen en verenigingen moeten hieraan voldoen, wat ook hun oogmerk verder is. Uiteraard heeft ook Rijnlandse geschiedenis aan de wettelijke vereisten voldaan en in elk geval geprobeerd daaraan naar vermogen tegemoet te komen.

Wat ontbreekt is de nadrukkelijke in- en toestemming van alle betrokkenen om aan de hand van de verzamelde gegevens mails en correspondentie aan hen te mogen sturen. Voor zover het facturen betreft is die toestemming impliciet en zijn geen acties van u of

www.rijnlandgeschiedenis.nl

Stichting Historische Publicaties Holland-Rijnland is een erkende culturele ANBI.

Volg ons op Facebook

Pagina 3 van 5

ons nodig. Voor de Nieuwsbrief en andere correspondentie (via de mail) ligt dat anders. In principe is u via de vorige mail al gevraagd aan te geven of u toestemming verleent om op de mailinglijst te blijven (*opt out*: u zegt ons dat niet meer te willen), maar we zullen dit in de nabije toekomst nog wat professionaliseren.

Auteursrecht

Zoals hier en daar in de pers te lezen was wordt het steeds ingewikkelder het verspreiden van afbeeldingen op een correcte manier te regelen. Niet alleen archieven en andere erfgoedinstellingen hebben hier mee te maken, maar ook vele particuliere initiatieven zoals het onze.

Steeds vaker komt het echter voor dat zelfs afbeeldingen en foto's van soms meer dan 75 jaar oud, alsnog door slinkse juristerij weer voor jaren van auteursrechten worden voorzien. Ook zijn dergelijke partijen bepaald niet terughoudend in het sturen van stevige facturen. Dat is immers hun verdienmodel. Dus ook ansichtkaarten uit de bekende bundels 'Dorp in oude ansichten' hebben plotseling weer economische waarde.

Afbeeldingen van kunstwerken, ook als zij ouder zijn dan 75 jaar en afkomstig uit een openbare collectie, zijn niet op voorhand rechtenvrij. Sommige instituten eisen niet alleen dat gebruik wordt gemaakt van een door hen aan te leveren afbeelding (betaald), maar vragen ook nog eens een vergoeding voor plaatsing. Dit kan bijzonder oplopen. Zelfs als u de auteur bent van zo'n afbeelding, maar deze aan een museum heeft overgedaan (geschonken, op een andere wijze – al dan niet permanent – heeft afgestaan) mag u er niet op rekenen dat u de afbeelding nog zonder toestemming kunt gebruiken.

Wij kunnen en willen in principe dan ook alleen afbeeldingen plaatsen als:

- ☞ De rechten daarvan expliciet bij de auteur liggen en deze daarvoor toestemming verleent (of in geval van een doorplaatsing: heeft verleend);
- ☞ Er sprake is van een beeldcitaat (uit een genoemd of besproken werk bijvoorbeeld), altijd met vermelding van bron en rechthebbende;
- ☞ Er sprake is van een rechtenvrij, openbaar document ('public domain').

U wordt gevraagd bij het inleveren van artikelen of illustraties te vermelden op welke wijze het recht van uzelf en van Rijnlandse Geschiedenis voor het gebruik van illustratiemateriaal is gewaarborgd.

7. Nieuwsbrief

De Nieuwsbrief verschijnt vier keer paar, met de zomer als rusttijd. Mocht er aanleiding toe zijn, dan komt er een extra nieuwsbrief. Berichten voor de regio zullen als vanouds digitaal via e-mail verstuurd worden. De Nieuwsbrief Rijnlandse Geschiedenis is voor de aangesloten verenigingen, stichtingen, instellingen en geïnteresseerden. Heeft u suggesties voor de inhoud of wilt u de nieuwsbrief rechtstreeks – persoonlijk – ontvangen (*daarmee verleent u toestemming tot het registreren van de nodige gegevens*) mail dan naar secretaris@rijnlandgeschiedenis.nl.

8. Op bezoek in de regio

Afgelopen zaterdag 1 september was het groot feest in Hillegom en Rijnlandse Geschiedenis ging een kijkje nemen. Open Monumentendag organiseerde in samenwerking met de Stichting Vrienden van Oud Hillegom en de nieuwe eigenaar van het complex een Open Monumentendag Special in het historische complex Kwekerij Veelzorg.

Vijf generaties lang telde de familie Veldhuyzen van Zanten bollen in dit gaaf bewaard gebleven complex. Nu zijn er in de grote bollenschuur vijf moderne woningen gekomen met behoud van authentieke elementen en heeft de Stichting Vrienden van Oud Hillegom zijn intrek genomen in het oude kantoor en de *hyacintenholkamer* (afbeelding hieronder).

De grote bollenschuur

De talrijke bezoekers kregen uitleg over het uithollen van hyacinten – en nog veel meer – door de vrijwilligers van de Stichting.

**Heeft u ook een mooie of interessante activiteit?
Stuur ons een uitnodiging en we komen graag!**